

BOOMERZY CZY OLDSCHOLOWCY – JACY POWINNI BYĆ DZIADKOWIE?

Cele lekcji – wymagania ogólne

- ukazanie powołania osób starszych oraz ich roli w życiu rodziny i społeczeństwa.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- systematyzuje swoją wiedzę o nauce Kościoła na temat wartości życia ludzkiego, zwłaszcza na jego końcowym etapie;
- wyjaśnia, czym jest starość, wskazując jej blaski i cienie;
- zapoznaje się z pojęciem kultury odrzucenia;
- definiuje obowiązki rodziny wobec dziadków;
- zapoznaje się z ideą ustanowienia w Kościele Światowego Dnia Dziadków i Osób Starszych;
- na podstawie papieskiego orędzia na Światowy Dzień Dziadków i Osób Starszych uzasadnia potrzebę szacunku i wdzięczności wobec dziadków i seniorów oraz wskazuje zadania, jakie osoby w sile wieku mogą wypełniać.

Wartości

- kształtowanie postawy szacunku, wdzięczności i troski wobec dziadków i osób w podeszłym wieku;
- docenienie wartości ludzkiego życia w jego końcowym etapie.

Propozycja realizacji

Wprowadzenie

Metoda – dyskusja z tezą. Nauczyciel stawia tezę: „Sześćdziesiątka to nowa trzydziestka, a trzydziestka to dawna osiemnastka”, prosząc uczniów o ustos-

sunkowanie się do niej. Następnie uczniowie w grupach układają zakończenie zdania: „Starość zaczyna się, gdy...”. Wypowiedzi uczniów dyskutowane są na forum. Na koniec wspólnie poszukuje się odpowiedzi na pytanie, jakie jest miejsce osób w podeszłym wieku w rodzinie. Można wykorzystać informacje z podręcznika (ramka *Przeczytaj*, s. 211).

Podsumowanie: starość to ostatni etap życia człowieka. Według WHO wczesna starość obejmuje 60.–75. rok życia. Obecność w rodzinach osób w podeszłym wieku bywa bardzo cenna. Dzięki swojemu doświadczeniu mogą one ubogacać zarówno życie rodziny, jak i całego społeczeństwa. Mogą przekazywać tradycje i wartości oraz wspierać młode pokolenie. Bliska obecność dziadków w rodzinie uczy nie tylko dbania o siebie, ale również cierplivej troski o innych. Doceniając znaczenie osób starszych w życiu społecznym, w 2021 r. papież Franciszek ustanowił Światowy Dzień Dziadków i Osób Starszych. Obchodzony jest w czwartą niedzielę lipca, w pobliżu wspomnienia św. Joachima i Anny – dziadków Pana Jezusa.

Rozwinięcie tematu

Metoda – złote myśli. Nauczyciel przekazuje uczniom wybrane fragmenty orędzia papieża Franciszka na II Światowy Dzień Dziadków i Osób Starszych (załącznik 1) z prośbą o wypisanie najważniejszych ich zdaniem wskazówek, jakie Ojciec Święty kieruje do osób w podeszłym wieku, po czym następuje ich porównanie i omówienie.

Podsumowanie: świadomość nieuchronności śmierci, stopniowa utrata zdrowia i sił mogą zachwiać pewnością siebie. Do tego modne hasła propagujące kult ciała i młodości spychają osoby stare na margines lub sugerują samoizolację. Dlatego tak ważna jest obecność, zrozumienie i wsparcie młodszych skupionych wokół seniora oraz mocne trwanie przy Chrystusie. Jak pisał papież Franciszek: „Starość nie jest okresem bezużytecznym!”.

Zakończenie

Starość nie jest łatwym do zrozumienia okresem życia i nikt nie jest w stu procentach przygotowany do zmierzenia się z nią. Wiele osób boi się starości. Osoby w podeszłym wieku postrzegane są, jakby pochodziły z innego świata, odległego od naszego, z którym najlepiej zerwać kontakt. Wszelkie formy dystansowania się od ludzi starych, słabszych i cierpiących papież Franciszek określił mianem „kultury odrzucenia”. Trzeba pamiętać, że w Piśmie Świętym długie życie jest

oznaką błogosławieństwa. Ludzie starzy nie są wyrzutkami, od których należy się odwracać, lecz żywymi znakami życzliwości Boga, który obdarza życiem w obfitości. Dlatego powtarzajmy za papieżem Franciszkiem: „Błogosławiony dom, który troszczy się o osobę starszą! Błogosławiona rodzina, która szanuje swoich dziadków!”.

Notatka

Zapisać wnioski z pracy na lekcji oraz fragment Ps 71, 9: „Nie odtrącaj mnie w czasie starości; gdy siły ustaną, nie opuszczaj mnie!”.

Korelacja z edukacją szkolną

- język polski – interpretacja tekstu;
- wiedza o społeczeństwie – rodzina w życiu społecznym.

Inne możliwości realizacji

Metoda – blaski i cienie. Nauczyciel dzieli klasę na grupy. Zadaniem uczniów będzie wypisanie jak największej liczby blasków i cieni płynących z faktu bycia w podeszłym wieku. Po ich wspólnym omówieniu uczniowie wracają do pracy w grupach, gdzie opracowują zestaw pięciu praktycznych wskazówek (zasad), którymi warto kierować się w relacjach z seniorami w swoich rodzinach. Zasady te odczytywane są na forum klasy. Komentując je, nauczyciel może skorzystać z dostępnych w internecie wskazówek odnoszących się do pracy z osobami w podeszłym wieku (materiał 1). Na zakończenie nauczyciel prosi uczniów o autorefleksję polegającą na odniesieniu swoich relacji z dziadkami do sformułowanych wcześniej zasad. Chętni mogą podzielić się swoimi obserwacjami lub trudnościami na forum.

Podsumowanie: starość to nie tylko choroby, słabość i ubóstwo, lecz także moment na doksztalcanie, działalność na rzecz rodziny lub lokalnej wspólnoty, a także pogłębienie życia duchowego. Kościół podkreśla, że każdy senior – zwłaszcza samotny i chorujący – powinien doświadczać wsparcia nie tylko od instytucji odpowiedzialnych za opiekę medyczną, ale przede wszystkim od bliskich i swojego środowiska. Podstawową zasadą w relacji z dziadkami – zwłaszcza z tymi chorymi – jest okazywanie im szacunku oraz poszanowanie ich godności.